

Avrupa ve yaşıyan yardımsever cami modeli

Yurt dışına her çıktığımda birçok şey ilgimi çeker, fakat camilerinin yapılanması bana daha ilginç gelir. Sayıları az olmakla birlikte, aslî vazifelerine uygun ve ortak bir yapılanma modeli içinde görürsünüz onları.

Özellikle Almanya - Köln, Hollanda - Rotterdam, Fransa - Paris, Belçika - Brüksel, Münih, Strasburg, İsveç-Upsala, Avustralya-Sydney Gallipoli Cami, Amerika - New York'taki Fatih Camii'ne kadar bütün camileri gerçek işlevinde bulursunuz.

Camii'n sözlük manası, toplanılan ve bir araya gelinen yer olarak bilinir. Avrupa'daki camilerde bu özelliği rahatlıkla görebilirsiniz. İbadet yeri, restoranı, marketi, kahvehanesi, hamamı, terzisi, berberi hepsi bir arada bulunurlar. İstanbul'daki Selâtin Camilerle benzerliklerini fark edersiniz. Yani 'Küllîye' olarak tasarlanmışlardır. Türkiye'de ise Selâtin Camiler hariç, diğer camiler değerlendirildiğinde ise sadece ibadet yeri olarak algılanır. Toplanan cemaate "Namazını kıl ve git" aşılır adeta. İlginç olan da budur zaten. Başka bir fonksiyon icra etmeyen, sadece ve sadece namaz kılınan bir ibadethane konumuna çekilmiş durumdadırlar.

Bilerek ya da bilmeyerek yapılan bir tercih ya da çok keskin bir uygulama olarak da bugüne kadar böyle gelmiş gibi de görülebilir. Toplum mühendisliğinin bu konu üzerinde bir çalışması ya da bir etkisi var mı?

Bilmiyorum. Laiklik anlayışının da ne kadar etkisi var ya da yok bu da tartışılabilir. Bunlar bizim konumuzun dışında, fakat insanların kalbine sıkıştırılmaya çalışılan dinin, bütün sosyal hayattan ayrıştırılması ve uzaklaştırılması bir politika gereği gibi görüldüğü de aşikâr.

Ne zaman yurt dışına çıksam ülkemi daha iyi tanıma fırsatı buluyorum. Kendi dünyamızdan baktığımızda her şey çok güzel gibi gözükse de aslında bize gösterilen kalıpları ve o kalıplar içerisinde yaşadığımızı fark ediyoruz, tabii olarak da en doğru olduğunu kabul ediyoruz.

Buradan da anlaşılacağı üzere Avrupa'daki cami modelinin Türkiye'ye uyarlanması ile fakirlere, dul ve yetimlere, yolda kalmışlara, evsizlere, ihtiyaç sahibi olanlara içlerinde sönen umut ışıklarından sonra, camilerde yanan yardım ışığının kesintisiz olarak devam etmesini bir hayal etsek. Yardım etmek isteyenleri sıraya koysanız ve

24 saat, 365 gün oralarda sıcak çorbalar kaynatsanız, her daim insanların içini ısıtsanız, hamamı ve berberi olsa, giyim giyecek dağıtan hayırseverlere camilerin kapıları açılrsa nasıl olur? Alın size sosyal devlet yaklaşımı, kendi halkı ve kendi vatandaşı ile bu sorunu çözmüş olan bir yapılanma modeli. Eksik olan tek şey izinler ve organizasyon.

'Bunun daha önce yaşanmış pratiğı var mı?' diye sorarsanız Şehzadebaşı Camii'nde Ramazan ayı boyunca bu güzel ameller yapılıyor. İşin pratiğı de var ve mükemmel de işliyor. Toplumda bir yara olan bu kesimin sorunlarını da çözmüş oluyorsunuz. Gelin vatanımızdaki bütün camileri şartları uygun olanları külliye haline getirelim. Yâ da var olan ve âtil halde bulunanların külliyelerini işler hale sokalım.

Camileri sadece namaz kılınan yer olarak değil, aşevi, kahvehanesi, hamamı, berberi, terzisi olarak devamlı hizmet üreten duruma getirdiğimizde, toplum adına büyük bir hizmet yapmış olunacaktır. Devletin ise bu konuda yapacağı en büyük hizmet, bu değişimin önünü açmak ve denetlemek olmalıdır.

Cami imamlarımızın da geri kalan vakitlerinde gönüllü birer nefer olarak, bu toplumun yaralarına merhem olan bir şahsiyete bürünmeleri sağlanacaktır. Bu sayede haksız yere eleştirilmekten kurtulacaklar, bizlerin hem saygınlığını hem de sevgisini kazanacaklardır.

Gelin bunu yapmaya ve başarmaya çalışalım. Her şeyi aslî görevine döndürelim. Yıllardır izlenen politikaların ve toplum mühendislerinin çalışmaları doğrultusunda kişilerin bireyselleştirildiğı ve yalnızlaştırıldığı bir dünyada yeniden kardeşliğı, yardımlaşmayı, kardeşi aç iken tok olmaktan utanana bir nesli yeniden inşa edelim.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Erbaş, camilerin toplumu ve bireyi güzelleştiren san'atı, kültürü ve değerleriyle içinde bulunduğu ortama nice olumlu katkılar sağlayan muhabbet merkezleri olduğunu söylerken bu gerçekleri ifade ediyor. Bireyselleşmenin özgürlük ve hürriyet adına yapılması kabul edilebilir belki, ama genlerinde uhuvvet, kardeşlik ve yardım etme gibi hassaları olan bizleri mutlu kılmayacaktır. Selâm ve duâ ile.

Aytekin Coşkun